

Motion (MP) Bättre stöd till förskolor, skolor och elevgrupper

Förslag till beslut

Motionen avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Utbildningsnämnden följer upp verksamheter inom sitt ansvarsområde och identifierar utvecklingsbehov inom ramen för det lagstadgade systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden har beslutat om utvecklingsinsatser för 2018 inom den budgetram som fastställdes av kommunfullmäktige 4 oktober 2017. Därmed finns inte utrymme för de ytterligare kostnader som yrkandena motionen från (MP) innebär. Därför föreslås att motionen avslås.

Bakgrund

Filip Joelsson m.fl. (MP) har den 4 oktober 2017 lämnat in en motion till kommunfullmäktige (KF 2017-10-04 § 185) där de yrkar att:

1. Utbildningsnämnden får i uppdrag att utforma kriterier för ett stöd till små grundskolor, där 1 mnkr fördelas per år.
2. Det socioekonomiska tillägget för förskolor ökas med ytterligare 12,5 procent.
3. Den socioekonomiska differentieringen för grundskolan ökas med ytterligare 12,5 procent.
4. En satsning görs på att bygga ut skolskjuts så att det fungerar bättre, till en kostnad av 2 mnkr.
5. En satsning görs på kommunens resursgrupper för autism och asperger till en kostnad av 1 mnkr.
6. En satsning görs på elevhälsa till en kostnad av 1 mnkr.
7. En investering görs i en ny bokbuss, för att på så vis kunna säkerställa tillgången till bibliotek för alla barn i förskolan och även som komplement till skolbiblioteken för mindre skolenheter.
8. Ett förebyggande arbete mot kränkningar och mobbning i skolan initieras, till en kostnad av 200 tkr.

Ärendebeskrivning

Yrkande 1: Utbildningsnämnden får i uppdrag att utforma kriterier för ett stöd till små grundskolor, där 1 mnkr fördelas per år.

Enligt motionärerna har små skolor utanför de större tätorterna svårigheter att rekrytera lärare med specialkompetens. För att underlätta rekryteringen vill motionärerna att utbildningsnämnden lägger fram ett förslag till stöd för små skolenheter.

Från och med 2010 finns ett infrastrukturstöd för skolor och förskolor i skärgården. I budget 2018 uppgår det totala stödet för förskola och grundskola till 6,8 mnkr, där förskolans del uppgår till 24 % (1 632 tkr) och tillfaller verksamheter som saknar broförbindelse. Budget för stödet finns i kommunens centrala förvaltning.

Yrkande 2: Det socioekonomiska tillägget för förskolor ökas med ytterligare 12,5 procent.

Det socioekonomiska tillägget för förskolor har inte ökat sedan 2015. Tillägget har enligt motionärerna därmed urholkats och därför föreslås en ökning.

Modellen med socioekonomiskt tillägg innebär att förskolor och skolor med många barn med lågutbildade föräldrar får en extra resurstilldelning jämfört med skolor som har färre barn i denna kategori. Differentiering av socioekonomiskt bidrag är fastställd i kommunfullmäktiges budget för 2018¹. Denna differentiering kvarstår med samma belopp som för 2017.

Yrkande 3: Den socioekonomiska differentieringen för grundskolan ökas med ytterligare 12,5 procent.

Det socioekonomiska tillägget för grundskolan har inte räknats upp motsvarande inflationen varför motionärerna föreslår en ökning.

Socioekonomisk differentiering av skolpengen består 2018, enligt budgetbeslut för 2018, med samma belopp som i budget 2017.

En höjning av nivåerna i differentieringen och budgetnivån med 12,5 procent på nuvarande nivå innebär en höjd budget med 2 mnkr för förskola och grundskola.

Yrkande 4: En satsning görs på att bygga ut skolskjuts så att det fungerar bättre, till en kostnad av 2 mnkr.

Förändringar av skolskjutsen senare år har enligt motionärerna lett till försämringar för barn och föräldrar. Därför föreslår de att skolskjuts införs med avresa från skolan kl. 17 för barn som går i fritids.

Kommunens skyldighet att anordna skolskjuts regleras i skollagen och skolskjutsförordningen. I utbildningsnämndens riktlinjer regleras vem som har rätt till skolskjuts (avståndsregler mm) och hur denna ska anordnas. Skolskjuts kan ske med allmän

¹ Beslut i kommunfullmäktige 2017-10-04 § 196.

linjetrafik (SL och Waxholmsbåt), särskild skolskjuts (buss, bil, båt, hydrokopter, svävare) eller självskjuts. En individuell bedömning görs alltid vid bedömning av rätt till skolskjuts och färd sätt. Skolskjutskostnader är uppräknade med 1 procent 2018 jämfört med 2017. I utbildningsnämndens detaljbudget ingår kostnader för skolskjutsar.

Yrkande 5: En satsning görs på kommunens resursgrupper för autism och asperger till en kostnad av 1 mnkr.

Ett utvecklingsarbete pågår i syfte att formulera en gemensam strategi för att möta särskilda stödbehov. En del av detta arbete är att se över finansieringsmodell för kommungemensamma resursgrupper. Målet att skapa bästa möjliga förutsättningar för samtliga elever att uppnå kunskapskraven, likvärdighet och effektiv resursanvändning. Utbildningsnämnden har fastställt utvecklingsinsatser för 2018 inom den budgetram som fastställdes av kommunfullmäktige 4 oktober 2017

Yrkande 6: En satsning görs på elevhälsa till en kostnad av 1 mnkr.

Motionärerna menar att elevhälsan inte prioriteras i Värmdö kommun och vill initiera ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i ett samarbete mellan skola och kommunens socialtjänst.

Värmdö kommun beviljades i april 2017 statsbidrag från Skolverket till utökning av årsarbetskraft inom elevhälsan med 0,85 tjänst (skolpsykolog) och specialpedagogiska insatser 1,75 tjänster (speciallärare och lärare med specialpedagogisk kompetens), dvs. sammanlagt 2,60 tjänster. Den ansökta summan var 1 172 250 kr. Elevhälsan har i och med det beviljade statsbidraget utökats under 2017. Rektorerna ansvarar för att kompetenser i elevhälsan finns att tillgå. Nämnden har fastställt utvecklingsinsatser för 2018 inom den budgetram som fastställdes av kommunfullmäktige 4 oktober 2017.

Yrkande 7: En investering görs i en ny bokbuss, för att på så vis kunna säkerställa tillgången till bibliotek för alla barn i förskolan och även som komplement till skolbiblioteken för mindre skolenheter.

Sedan den gamla bokbussen togs ur drift har förskolor och skolor, enligt motionärerna, haft svårare att förse barn och elever med böcker att läsa. Popup-bibliotek och uppsökande verksamhet kan inte kompensera för bokbussen.

Exempel på biblioteksverksamhet för barn i Värmdö

Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek. Krav på tillgång till skolbibliotek gäller kommunala såväl som fristående skolor. Skolbiblioteken spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildning. Skolbibliotekens utformning anpassas utifrån varje skolas behov och förutsättningar. Skolbibliotek i Värmdö kommun är en del av skolan och riktar sig till elever och lärare.

Folkbiblioteken i Värmdö kommun samarbetar med förskolor och skolor. Förskolor kan bland annat få hjälp att hitta böcker och annan media utifrån olika teman. Förskolorna kan låna

färdiga temapåsar med böcker som passar 3-5-åringar. Ett samarbetsavtal finns mellan folkbiblioteket och kommunens grundskolor.

I Värmdö kommun finns bibliotek i Gustavsberg, Djurö, Hemmesta och Ingarö. Ö-bibliotek finns på Möja, Nämdö, Svartsö, Runmarö och Sandhamn och är förlagda till öarnas skolor. Biblioteket på webben har öppet dygnet runt, alla dagar på året. Med lånekort och kod kan medborgare söka och hitta media, låna och låna om.

Kyrskolan har ett eget bibliotek för sina elever. Varje klasslärare kan gå till biblioteket med sin klass när de önskar. Klassläraren kan också ta med sig böcker som passar till klassen på lite längre klasslån och ha ett litet eget klassbibliotek. Elever i klass 5 kan välja att vara bokfaddrar vilket innebär att de håller ordning på hyllorna, hjälper till med öppet bibliotek och kan "fronta" olika böcker. En förmiddagsrast i veckan har biblioteket öppet hus och eleverna kan vara där på rasten. Bokbeståndet är gott och aktuellt. Uppskattningsvis har skolan 2000-3000 böcker. Skolan har möjlighet att besöka biblioteket i Hemmesta, men pedagogerna på skolan anser att skolans bibliotek täcker behoven.

På Ösbydalens förskola arbetar man medvetet med att ge förutsättningar för en god läsutveckling till förskolebarnen. Genom ett samarbete med biblioteket i Gustavsberg har ett förskolebibliotek startats. Förskolan får tips och råd om bra litteratur, vikten av att läsa högt och kunskap om god läsutveckling. Föräldrar har möjlighet att låna böcker från biblioteket.

Viks skola har en bibliotekssjät, Bookis, där eleverna lånar böcker.

Bokbussar

Den bokbuss Värmdö kommun hade vände sig primärt till förskolor och de flesta böcker lånades också ut till barn. Av kommunens totala antal utlån till barn stod bokbussen för ungefär tio procent år 2014. Bussen ställdes av 2015 eftersom den var gammal och behövde omfattande reparation.² Bokbussen ersattes av uppsökande verksamhet som vänder sig till prioriterade grupper.

Göteborgs stad har beräknat kostnaderna för en ny bokbuss 2017. Årskostnaden för leasing och drift av en ny elektrisk hybridbuss beräknades till 936 500 kr, en dieselhybrid 807 575 kr och en diesel 597 241 kr. Elektrisk hybridbuss bedömdes vara det mest hållbara miljöalternativet för en bokbuss. Analys gjordes av andra typer av bussar av mindre storlek, med höggolv och andra bränslealternativ. Kostnaderna för dessa alternativ befanns vara lägre än den föreslagna busstypen och funktionellt möjliga, men inte lika hållbart miljövänliga. Värnamo kommun köpte in en bokbuss 2016 till en kostnad av 4,2 mnkr och Gällivare köpte en buss 2012 för 3,5 mnkr.

Biblioteken i Värmdö kommun har verksamheter för förskolebarn och skolbarn. Samverkan sker mellan skolor, förskolor och bibliotek. På skolorna finns skolbibliotek och förskolorna

² Rapport 2015-08-04, dnr 2015KOFN/0095.

har möjlighet att besöka biblioteken och även låna böcker. Tillgången till bibliotek måste därför anses vara god för förskole- och skolbarn i Värmdö kommun.

Yrkande 8: Ett förebyggande arbete mot kränkningar och mobbning i skolan initieras, till en kostnad av 200 tkr.

Motionärerna anser att det existerande rapporteringssystemet av diskriminering och kränkande behandling inte ger en övergripande bild över situationen i kommunen och att det därmed är svårt att förebygga problemen. Därför vill de se ett utvidgat rapporteringssystem där anmälningarna också går till skolförvaltningen centralt för sammanställning och bearbetning av materialet.

I Värmdö kommuns förskolor och skolor sker anmälningar av kränkande behandling genom ett formulär kopplat till kommunens digitala anmälningssystem DF RESPONS. När en händelse om kränkande behandling anmäls meddelas ansvarig rektor/förskolechef och central förvaltning/huvudman via e-post. Den som tilldelas ansvar för genomförande av utredning av rektor ska dokumentera den i DF RESPONS. Rektor/förskolechef ansvarar alltid för utredning och ska godkänna den. Den centrala förvaltningen kan följa hela ärendeprocessen i systemet och därmed huruvida rektor/förskolechefen har fullgjort sina skyldigheter i enlighet med skollagen. En mängd uppgifter registreras, koordineras och sammanvägs. Dessutom genererar systemet ett utförligt statistiskt underlag om händelserna.

Samtlig personal inom kommunens förskolor och skolor får möjlighet till en riktad och verksamhetsanpassad utbildning i DF RESPONS men också utbildningar kopplade till aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling.

Det digitala rapporteringssystemet uppfyller samtliga lagens krav på aktiva åtgärder i arbetet mot kränkande behandling. Systemet möjliggör en analys på både enhetsnivå och huvudmannanivå, vilket ger ett underlag till vidareutveckling av det förebyggande och främjande arbetet.

Bedömning

Värmdö kommuns budget för 2018 fastställdes av kommunfullmäktige den 4 oktober 2017. Därmed finns inte utrymme för de ytterligare kostnader som yrkandena 1-8 innebär. Därför föreslås att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Samtliga förslag i motionen innebär ökade kostnader för Värmdö kommun utöver de ramar som är fastställda av kommunfullmäktige i budgeten för 2018.

Konsekvenser för miljön

Ärendet har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Eftersom motionen föreslås avslås har ärendet inga konsekvenser för medborgarna. De åtta yrkandena som motionärerna lägger fram innebär samtliga ökade kostnader för kommunen. En så kraftig resursökning som föreslås inom olika områden av utbildningsnämndens verksamhet

Diarienummer
2017UTN/0284

skulle troligen ha positiva konsekvenser för medborgarna. De resurser som satsas i 2018 års budget beräknas dock tillgodose medborgarnas behov inom utbildningsnämndens verksamhetsområde.

Konsekvenser för barn

Ärendet har inga andra konsekvenser för barn än konsekvenserna för medborgarna.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Motion från (MP)	Biläggs
2	Protokollsutdrag KF 2017-10-04 § 185	Biläggs ej

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn

Anna Boman
Chef avdelning styrning och kvalitet

Motion till Kommunfullmäktige från Miljöpartiet, 2017-10-04

Bättre stöd till förskolor, skolor och elevgrupper

Värmdö är en kommun med många spännande utmaningar. Vår kommun innehåller en mångfald av förutsättningar, där tätort och glesbygd samsas i storstadens närhet. Vi är också en skärgårdskommun som driver förskola och skola ute på flera av våra öar. För skolan innebär det här utmaningar att garantera våra barn och unga en god skolgång, även i de fall familjen bor långt från våra tätorter.

När hela skolpengen fördelas jämnt mellan alla skolor, så gynnas skolor som redan har goda förutsättningar. Många av vår kommuns barn och unga går i friskolor i Nacka, som redan har fördelar när det gäller att rekrytera lärare då de ligger i bättre lägen för pendling från övriga kommuner i länet. De barn som går i små kommunala skolor, barn i behov av särskilt stöd och barn från familjer med lägre utbildningsnivå hör till grupper som på motsvarande sätt missgynnas. Pengarna vid en platt skolpeng räcker till vinstutdelning till friskolornas ägare, men samtidigt räcker de inte till specialpedagoger och ämneslärare vid små skolenheter i glesbygd.

Kommunens uppdrag är att garantera likvärdiga förutsättningar för alla barn i skolan, så för att lyckas med det uppdraget måste hänsyn tas till de olikheter som råder mellan skolorna i kommunen.

Miljöpartiet i Värmdö vill med denna motion skapa goda förutsättningar för samtliga skolor och förskolor som tar emot elever från Värmdö oavsett om skolorna är små eller stora, ligger centralt eller perifert och oavsett vilken familj barnen kommer ifrån.

Stöd till små grundskolor

I Värmdös tätorter finns flera större grundskolor, som har goda förutsättningar att anställa ämneslärare för låg- och mellanstadiet. Men utanför de större tätorterna finns mindre grundskolor, som vanligen bara har en klass i varje årskurs. Dessa skolor har svårigheter att rekrytera lärare med specialkompetens, som t ex ämneslärare och specialpedagoger. För att göra det lättare för dessa skolor att rekrytera, vill vi att Utbildningsnämnden utformar ett förslag till stöd för små skolenheter för kommunfullmäktige att ta ställning till.

Ökat socioekonomiskt tillägg

Sedan det socioekonomiska tillägget infördes i Värmdö 2014 (för förskolorna 2015) har det inte höjts med kompensation för inflation någon enda gång. Vi ser en stark tendens från friskolornas sida att vältra över elever som upplevs som besvärliga på de kommunala skolorna. För att skapa mer jämlika förutsättningar för eleverna har vi i Värmdö valt att

differentiera skolpengen på så vis att skolor och förskolor där en större andel föräldrar har en låg utbildningsnivå får ett tillägg till skolpengen. Meningen med detta är att kompensera så att skolor där färre barn kan få hjälp med läxor av föräldrarna istället ska kunna erbjuda ett större lärarstöd. Eftersom detta tillägg inte har räknats upp motsvarande inflationen, så har det sedan sitt införande urholkats kraftigt. Denna brist måste rättas till!

Utbyggd satsning på skolskjuts

Skolskjutsen i Värmdö har utsatts för kraftiga neddragningar under mandatperioden. En del av förändringarna, som t ex att barn i större utsträckning får skolskjuts med SL har tagits väl emot. Andra förändringar har lett till kraftiga försämringar för barn och föräldrar. Idag är det i praktiken omöjligt att ha både fritids och skolskjuts samtidigt, vilket i flera av våra kommundelar tvingar föräldrar att hämta sina barn med bil. Att införa skolskjuts med avresa från skolan kl 17 för barn som går i fritids, skulle kunna minska det onödiga bilresandet i kommunen avsevärt.

Satsning på elevhälsa

Elevhälsan har alltmer kommit i fokus då andelen elever som mår dåligt ökar. Orsakerna till ökningen är mångfacetterade och kan handla om svårigheter i familjeförhållanden. Det kan även ha sitt ursprung i skolan och hur barnen fungerar med varandra. Utvecklingen inom de sociala medierna tror vi också är en bidragande orsak till att elever utsätts för mobbning. Problemet förstärks av att detta inte är synligt för skolan på samma sätt och därför svårt att komma åt om man inte arbetar på ett mer förebyggande sätt.

Tyvärr ser vi att arbetet med elevhälsan i Värmdö kommun inte prioriteras och vill därför initiera ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i ett samarbete mellan skola och kommunens socialtjänst. Projektet ska vara inriktat på att möta utsatta elever, för att på ett så effektivt sätt som möjligt främja den psykiska hälsan. Idag hyr Värmdö kommun in skolpsykologer vid behov och då tappar man delar av det förebyggande arbete som är nödvändigt. Vi vill bygga elevvården med psykologer och kuratorer som ska finnas på plats i skolan för att hjälpa och stötta den ordinarie skolpersonalen att tillsammans med förälder hitta lämpliga åtgärder.

Bokbuss

Miljöpartiet vill investera i en ny, modern bokbuss till i första hand de barn i Värmdö kommun som inte har tillgång till bibliotek i förskolan. Sedan den gamla bokbussen togs ur drift har förskolor och skolor haft svårare att förse barn och elever med böcker att läsa. Den tidigare bokbussens huvudsakliga målgrupp var förskolor. Bokbussen besökte 23 förskolor samt ett antal mindre skolor som saknar egna skolbibliotek och låg långt från folkbiblioteken i kommunen. Bokbussen kom med ett intervall på två till fyra veckor.

Att tidigt bekanta sig med böcker i olika former är viktigt för lästräningen och för förskolor och skolor i glesbygd har det varit svårt att kompensera för bortfallet av bokbussen. Från bibliotekets sida har detta kompenserats med popup-bibliotek och uppsökande verksamhet men då dessa ändå måste transporteras till förskolor och skolor har förlusten av bokbussen av praktiska skäl fört med sig att utbudet av litteratur som barnen får sig till livs kraftigt minskats.

Arbete mot mobbning och kränkningar

I arbetet med barn måste alltid förebyggande arbete mot mobbning och kränkningar vara en viktig del. Vuxenvärlden får inte abdikera från ansvaret för den sociala miljön i skolan och förskolan. Särskilt mindre skolor och förskolor i glesbygd är känsliga, då ett stort ansvar delas av ett mindre antal vuxna.

Det finns idag ett rapporteringssystem av diskriminering och kränkande behandling där utredningsansvaret ligger hos förskolechef och rektor. Hela processen är individinriktad och sker inom respektive förskola/skola. Det är ett steg på väg men det blir svårt att få en övergripande bild över hur det ser ut och därmed svårare att förebygga problemen. Miljöpartiet föreslår därför ett utvidgat rapporteringssystem där anmälningarna också går till skolförvaltningen centralt för sammanställning och bearbetning av materialet. Den statistik som genereras kan sedan användas i syfte att förebygga och vidta åtgärder på ett systematiskt sätt. Med ett sådant verktyg kan man se mönster som t.ex kränkningar på skolgård eller i omklädningsrum och i sociala medier där näthat har blivit alltmer förekommande.

Mot bakgrund av detta yrkar vi...

- att Utbildningsnämnden får i uppdrag att utforma kriterier för ett stöd till små grundskolor, där 1 mnkr fördelas per år
- att det socioekonomiska tillägget för förskolor ökas med ytterligare 12,5%
- att den socioekonomiska differentieringen för grundskolan ökas med ytterligare 12,5%
- att en satsning görs på att bygga ut skolskjuts så att det fungerar bättre, till en kostnad av 2 mnkr
- att en satsning görs på kommunens resursgrupper för autism och asperger till en kostnad av 1 mnkr
- att en satsning görs på elevhälsa till en kostnad av 1 mnkr
- att en investering görs i en ny bokbuss, för att på så vis kunna säkerställa tillgången till bibliotek för alla barn i förskolan och även som komplement till skolbiblioteken för mindre skolenheter
- att ett förebyggande arbete mot kränkningar och mobbning i skolan initieras, till en kostnad av 200 tkr

Filip Joelsson, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Siv Strömbäck, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Hanna Thorell, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Malin Åberg Aas, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Thomas Taylor, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Ulla Bjöörn, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Mikael Aldeheim, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

Fredrik Alzén, Miljöpartiet de Gröna i Värmdö

§ 185

Diariennr: 2017KS/0167

Nya motioner**Beslut**

Motionerna får framställas och remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Ärendebeskrivning

Följande motioner har inlämnats till dagens sammanträde:

1. Motion från Hanna Thorell (MP) Blåplan för att värna Värmdös vattenområden
2. Motion från Hanna Thorell (MP) Grönplan för att värna Värmdös natur
3. Motion från Filip Joelsson (MP) Bättre stöd till förskolor, skolor och elevgrupper

Sändlista för beslutsexpedieringKanslichef

Justering:

Utdraget bestyrks: